

Rapport

Rapport over een klacht over de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Datum: 15 november 2010

Rapportnummer: 2010/327

Klacht

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Beoordeling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Conclusie

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Aanbeveling

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Onderzoek

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

Bevindingen Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft nagelaten haar te informeren over de mogelijkheid tot naturalisatie maar in plaats daarvan haar verblijfsvergunning onder de beperking verblijf bij Nederlandse echtgenoot (haar voor het eerst verleend in juli 2000) meerdere malen heeft verlengd. Hierdoor heeft zij eerst in 2010 een naturalisatieverzoek ingediend en de daarbij behorende (inmiddels gestegen) legeskosten moeten betalen, alsmede de kosten voor het laten verlengen van haar Sri Lankaanse paspoort.

Bevindingen

1. Verzoekster arriveerde in Nederland op 19 juli 2000 met een Sri Lankaans paspoort en verkreeg vanaf die datum een verblijfsvergunning, haar verleend onder de beperking "verblijf bij Nederlandse partner", later echtgenoot.

In juli 2001 verzocht en verkreeg verzoekster verlenging van de verblijfsvergunning. Deze werd verleend tot 26 september 2005. Op 26 september 2005 werd de vergunning wederom verlengd, nu tot 26 september 2009. De vergunning werd daarna nogmaals verlengd. In februari 2010 diende verzoekster een verzoek om naturalisatie in, welke op 13 juli 2010 werd ingewilligd.

2. Verzoekster stelt zich op het standpunt dat de IND haar erover had moeten informeren, dat zij al na drie jaar verblijf in Nederland op grond van een verblijfsvergunning bij Nederlandse echtgenoot/partner een naturalisatieverzoek had kunnen indienen. Zij is immers getrouwd met een Nederlander, en had na minimaal drie jaar huwelijk en onafgebroken samenwoning een dergelijk verzoek kunnen doen.

Als zij dat had gedaan, had zij al in 2003 dat verzoek kunnen doen. De legeskosten waren in die tijd aanzienlijk lager. Bovendien moest zij gedurende de periode dat zij beschikte over een verblijfsvergunning, ook haar Sri Lankaanse paspoort laten verlengen, waar zij ook kosten voor moest betalen.

3. De IND stelt zich op het standpunt dat een burger een eigen informatieplicht heeft. Burgers dienen zichzelf te informeren over de mogelijkheden en voorwaarden die er bestaan met betrekking tot verblijfsrecht en naturalisatie. De IND heeft aldus verzoekster niet uit zichzelf hoeven informeren over de mogelijkheid tot naturalisatie op het moment dat zij aan de voorwaarden daarvoor voldeed.

Beoordeling

4. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Dit impliceert dat van de overheid mag worden verwacht dat het betrokkenen in het kader van een procedure informeert over hun rechten en plichten.

5. Het vreemdelingenrecht is voor een burger zonder een speciale deskundigheid een gecompliceerd rechtsgebied. Er zijn veel regels op grond waarvan verblijfsrecht kan worden verkregen en daarnaast gelden er aparte regels op grond waarvan de Nederlandse nationaliteit kan worden verkregen. Het is goed voorstelbaar dat het voor een leek, zoals verzoekster, lastig is om te bepalen welke regels precies op haar van toepassing zijn.

6. Verzoekster stelt dat de IND in haar geval de plicht had om haar erop te wijzen dat zij al in aanmerking voor naturalisatie kon komen, in plaats van haar verblijfsvergunning meerdere malen te verlengen. Hierdoor heeft zij onnodig kosten gemaakt voor de verlengingen. Bovendien is in de loop der tijd ook het legesbedrag voor naturalisatie verhoogd. Verzoekster diende aldus een te hoge prijs te betalen voor haar naturalisatie, terwijl dat volgens haar aan de IND te wijten was.

7. Om te kunnen beoordelen of van de IND inderdaad verwacht en verlangd had mogen worden dat het verzoekster uit eigen beweging erover had moeten informeren dat zij na drie jaar verblijf bij haar Nederlandse echtgenoot in aanmerking kon komen voor naturalisatie, is het volgende van belang.

8. In het Vreemdelingenbesluit 2000, dat procedurele regels stelt over de toelating van vreemdelingen tot Nederland, komt in artikel 3:100 tot uiting dat er aan de verlening van een verblijfsvergunning altijd een daartoe strekkende aanvraag aan vooraf gaat. Met die aanvraag stelt de vreemdeling het kader voor de besluitvorming. Op de aanvraag moet worden beschikt zoals zij is ingediend en er mag niet iets anders worden toegewezen of afgewezen dan is aangevraagd.

9. Vast staat dat verzoekster telkens weer een aanvraag om verlenging had gedaan, waar vervolgens conform bovenstaande (inwilligend) op werd beslist. Verzoekster had echter, als zij maar eerder had geweten dat zij al na drie jaar verblijf de Nederlandse nationaliteit had kunnen verkrijgen, in plaats van die verlengingsaanvragen een verzoek tot naturalisatie in kunnen en willen dienen. De IND had haar daarover moeten informeren, aldus verzoekster.

10. De vraag of de IND de plicht had om verzoekster hierover te informeren kan niet los worden gezien van de vraag in hoeverre het op verzoeksters eigen weg had moeten liggen om zichzelf te informeren over de mogelijkheid tot naturalisatie.

11. De Nationale ombudsman acht het van groot belang dat een overheidsinstantie zoals de IND zoveel als mogelijk is dienstverlenend te zijn voor burgers. Tegelijkertijd is het niet reëel om te veronderstellen dat de IND in ieder individueel geval een persoonlijk advies over de verblijfsrechtelijke mogelijkheden geeft.

De Nationale ombudsman constateert dat de IND door middel van de IND-website de vreemdeling behulpzaam is bij het vinden van de weg in de regels die gelden voor toelating tot Nederland. De vreemdeling kan op de website verschillende mogelijkheden voor toelating lezen en ook de mogelijkheden en regels die gelden voor naturalisatie. Ook wordt op die website verwezen naar de telefonische informatielijn van de IND, waar de vreemdeling zijn/haar situatie kan voorleggen. Op deze wijze zorgt de website en informatielijn voor een adequate informatieverstrekking in het algemeen. Ook in 2003 bestond de IND website, evenals de IND informatielijn. Het was voor verzoekster dus mogelijk geweest om via die kanalen informatie in te winnen of te vragen.

12. Daarnaast is de Nationale ombudsman van oordeel dat de beslissing van iemand om over te gaan tot naturalisatie een beslissing van zeer persoonlijke en principiële aard is. Het gaat om het willen aannemen van de nationaliteit van een ander land, waarbij het mogelijk is dat (vanwege de nationaliteitsregelgeving van het land van oorspronkelijke nationaliteit) de oude nationaliteit moet worden opgegeven. Het veronderstelt een mate van identificatie met het land van de beoogde naturalisatie, zodanig dat iemand om hem of haar moverende redenen de nationaliteit daarvan wenst aan te nemen.

Of en wanneer zo'n moment zich voordoet, zal voor iedere vreemdeling anders zijn. Er zijn vreemdelingen die jaren lang in Nederland verblijven maar toch vast willen houden aan

hun oorspronkelijke nationaliteit en er zijn vreemdelingen die zo snel mogelijk tot Nederlander willen naturaliseren.

Indien de wens tot naturalisatie reëel is mag daarom van de vreemdeling in kwestie een actieve houding worden verwacht bij het inwinnen van informatie over de mogelijkheden daartoe. Laagdrempelige voorzieningen zoals internet (o.a. de IND-website), de IND informatielijn of een juridisch loket bieden daartoe opties.

13. Voor het geval van verzoekster betekent dit het volgende. De Nationale ombudsman begrijpt dat verzoekster van mening is dat zij achteraf gebleken “voor niks” jaren lang een verblijfsvergunning verlengd heeft gekregen terwijl zij al veel eerder had kunnen naturaliseren. Tegelijkertijd is hij van mening dat het, gelet op wat hij hiervóór overwoog, op haar eigen weg lag om zich te informeren over de voorwaarden voor naturalisatie en dat zij daarvoor niet afhankelijk was van door de IND aan haar persoonlijk verstrekte informatie daarover. Zij had zich via internet, de informatielijn of het vragen van juridische hulp op de hoogte kunnen stellen van haar mogelijkheden. Mogelijke belemmeringen van taalkundige aard waren niet aan de orde aangezien verzoekster getrouwd is met een Nederlander.

Gelet hierop heeft de IND in verzoeksters geval niet in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking door haar niet uit eigen beweging erover te informeren dat op een gegeven moment voor haar persoonlijk de mogelijkheid bestond tot het indienen van een naturalisatieverzoek.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Wel acht de Nationale ombudsman het volgende van belang.

In de communicatie van de overheid naar de burger toe dient dienstverlening voorop te staan. Daarbij hoort een actieve en adequate informatieverstrekking zoals hiervoor omschreven. Actief wil zeggen uit eigen beweging en adequaat wil zeggen dat de informatie juist is. De IND beschikt in dat kader over een duidelijke en uitgebreide website en daarnaast bestaat de mogelijkheid tot telefonisch contact. De Nationale ombudsman heeft er met instemming van kennisgenomen dat in de huidige brochures en aanvraagformulieren voor verblijf in Nederland of verlenging van verblijf in Nederland de IND verwijst naar de website en het telefonische informatienummer. Op die manier faciliteert de IND het overzicht van regelgeving en voorwaarden voor verblijf in Nederland. In die context zou het wenselijk zijn om op zo'n formulier tevens een algemene verwijzing op te nemen naar de informatie (op de website of in een andere brochure) over naturalisatie. De burger kan op die manier beter in staat worden gesteld om op een afgewogen manier zijn eigen keuzes te maken.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Zie onder *bevindingen* of *volledige tekst* voor de volledige tekst van het rapport.

6

2009.07824

de Nationale ombudsman